

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 31.05.2006
Sayı : 1216

2/811
21871-5650

29.5.2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Avrupa Birliği İşleri Komisyonu kurulmasına dair kanun teklifi ve gerekçesi ektedir.

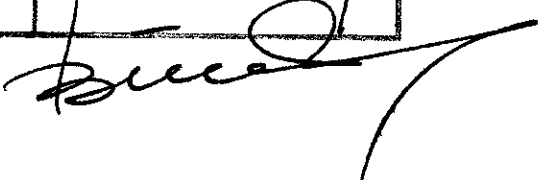
Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Yaşar YAKIŞ
Düzce Milletvekili
AB Uyum Komisyonu
Başkanı

Faruk ÇELİK
Bursa Milletvekili
AK Parti Grup
Başkan Vekili

Ali Rıza ALABOYUN
Aksaray Milletvekili
AB Uyum Komisyonu
Başkan Vekili

Öner GÜLYEŞİL
Siirt Milletvekili
AB Uyum Komisyonu
Sözcüsü

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Teklî Komisyon	- AB Uyum - Plan ve Bütçe			
Konak Komisyon	Anayasa			
Tarih	1.6.2006	Ekte	2/811	
Md. Y.	Müdr.	Öz. Sek. Y.	Gen. Sek.	
Başkan				

GENEL GEREKÇE

“Avrupa Birliğine ilişkin gelişmeleri takip etmek ve TBMM’ye sunulmuş olan kanun tasarı ve tekliflerinin AB mevzuatına uygunluğunu incelemek” üzere, 4847 sayılı ve 15.04.2003 tarihli Kanunla, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu kurulmuştur. Söz konusu Kanunun 3(a) maddesine göre, Komisyonun görevi, “Başkanlığın talebi üzerine ya da istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnamelerin Avrupa Birliği Mevzuatına uygunluğunu inceleyerek ihtisas komisyonlarına görüş sunmak” tır.

Burada üzerinde durulması gereken üç husus vardır:

a) Birincisi, Komisyonun işlevlerinden birinin, ihtisas komisyonlarına “görüş sunmak” olarak belirlenmiş olmasıdır. Bu ifade tarzı, AB Komisyonunun işlevini, bir Alt-Komisyonun rutin işlevlerinden daha sınırlı hale getirerek, “görüş sunmaya” indirgemıştır. İlgili ihtisas komisyonunun, AB Uyum Komisyonu tarafından verilecek “görüş”ü benimseme zorunluluğu yoktur. İhtisas komisyonu, ancak, söz konusu “görüş”ü uygun görürse, nazarı itibara alacaktır. Başka bir deyişle, örneğin, bir uyum kanununun AB müktesebatına uyumlu olup olmadığını, AB Uyum Komisyonu değil, asıl işlevi konunun uyum dışındaki yönlerini incelemek olan bir ihtisas komisyonu belirlemiş olacaktır. Bunun, isabetli bir yöntem olduğunu savunmak zordur.

b) İkincisi, metindeki “Başkanlığın talebi üzerine veya istenildiğinde...görüş sunmaktır” ifadesi, görüş talebinin esas komisyondan da, tali komisyondan da gelebileceğini göstermektedir. Bu durumda AB Komisyonu, gerektiğinde tali komisyonun da altında faaliyet gösterecek bir komisyon konumuna itilmiş olmaktadır.

c) Üçüncü olarak, komisyonun, komisyona havale edilen tasarı veya teklifler, Komisyonunun kuruluşundan bu yana son derece sınırlı kalmıştır. Türkiye’nin AB ile müzakere sürecine başlamış olması tüm kanunların parlamentodan AB mevzuatına uyumlu çıkmasını elzem kılmaktadır. Bu itibarla kanunların Komisyonun önüne gelmesinde özel kurallar belirlenmesi gerekmektedir.

Adları her ülkede aynı olmamakla birlikte AB’ye aday ve üye ülkelerin her birinde, AB ile ilişkilerden sorumlu bir Komisyon vardır. Öteki ülkelerdeki

uygulama incelendiğinde görülmektedir ki, hiçbirindeki AB Komisyonu, Türkiye'deki kadar zayıf yetkilerle donatılmış değildir.

AB Üyesi ve aday ülkelerde AB Komisyonları bu kadar güçlü iken, Türkiye'deki AB Uyum Komisyonunun neden bu kadar güçsüz bırakıldığını izah etmek için, o ülkelerin sistemlerinin bizimkinden farklı olduğu ve parlamentolarının çalışma yöntemlerinin bizimkine benzemediği gibi çeşitli gerekçeler ileri sürülebilir. Ancak bir yandan AB ile ilişkilerimize önem verdiğimizizi söylerken, öte yandan bu tür gerekçelerle kendimizi haklı göstermeye çalışamayız. Ülkemizin AB'ye yönelişinin de ciddi olduğu düşünülerek Parlamentomuzun çalışma yöntemlerini de değiştirmek ve AB ülkelerindekiyle uyumlu hale getirmek de dahil olmak üzere her türlü önlemi almak yine Türkiye'ye düşmektedir.

AB ile müzakere sürecinde Türkiye Büyük Millet Meclisine gelen kanunların AB mevzuatına uyumlu olup olmadığı konusunda ciddi çalışma yapılmaması halinde, bu durumun müzakere sürecini olumsuz etkileyebilecek gelişmelere de neden olabileceği izahtan varestedir.

Öte yandan, kısa adıyla COSAC (*Conference of des Organes Specialises dans les Affaires Communautaires- Avrupa Birliği İşlerinde Uzmanlaşmış Organlar Konferansı*) olarak anılan Konferans, üye ülkelerdeki AB Komisyonlarına ilişkin çeşitli kurallar geliştirmiştir. Bu kurallara bakıldığında, bu tür komisyonların, AB ile ilgili her konuda üçlü bir işleve sahip oldukları ve yasama ile yürütme arasında köprü görevi üstlendikleri görülmektedir. Söz konusu kurallara göre AB Komisyonları;

- Hükümetten bilgi almakta ve bu bilgileri parlamentonun yetkili organlarına taşımakta;
- Parlamento tarafından belirlenen ilkeleri yürütme organına bildirerek yürütmeyi etkilemekte, yönlendirmekte ve denetlemekte;
- Ülke mevzuatının AB müktesebatına uyumlaştırılması için çalışmalar yapmakta ve parlamento bünyesindeki diğer komisyonlar arasında koordinasyonu sağlamaktadırlar.

Türkiye, öteki ülkelerin özenle uyduğu bu kurala da uymamış olmaktadır. AB uyum sürecinin hızlandırılması ve sorunsuz biçimde yürütülebilmesi için, Türkiye'deki AB Uyum Komisyonunun da, AB'ye üye ve aday ülkelerdekine benzer biçimde düzenlenmesi gerekir.

AVRUPA BİRLİĞİ İŞLERİ KOMİSYONU KURULUŞ KANUNU TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; Avrupa Birliği ile ilgili gelişmeleri izlemek, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş olan kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnameleri Avrupa Birliği Müktesebatına uyumu açısından incelemek üzere kurulan Avrupa Birliği İşleri Komisyonunun kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Komisyonun kuruluşu

MADDE 2- (1) Avrupa Birliği İşleri Komisyonunun üye sayısı Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca belirlenir. Siyasi parti grupları ile bağımsızlar Meclisteki sayılarının üye tamsayısına nispet edilmesi ile bulunacak yüzde oranına uygun olarak temsil edilirler.

(2) Komisyon üyeliği için bir yasama döneminde iki seçim yapılır. İlk seçilenlerin görev süresi iki yasama yılı olup, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi yenileri seçilinceye kadar devam eder.

(3) Avrupa Birliği İşleri Komisyonu, Karma Parlamento Komisyonu'nun görevini de yürütür ve üyeleri aynı zamanda Karma Parlamento Komisyonu üyeleridir.

(4) Komisyon, siyasi parti gruplarının yüzde oranlarına göre bir başkan, iki başkan vekili, bir sözcü ve bir katip seçer. Bu seçim, üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanan Komisyonun, toplantıya katılanlarının salt çoğunluğunun gizli oyuyla yapılır.

(5) Avrupa Birliği İşleri Komisyonu üyeleri belirlenirken Avrupa Birliği resmi dillerinden birini veya birkaçını bilen milletvekillerine öncelik tanınır.

Komisyonun görevleri

MADDE 3- (1) Avrupa Birliği İşleri Komisyonunun görevleri şunlardır:

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş olan kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnamelerin Avrupa Birliği Müktesebatına uygunluğunu incelemek,

b) Hükümetin Avrupa Birliği üyelik süreci ile ilgili faaliyetleri hakkında bilgi edinmek amacıyla gerektiğinde, ilgili bakan veya bakanlık temsilcileri ile birlikte toplantılar düzenlemek,

c) Avrupa Birliğindeki gelişmeleri izlemek, görüşerek değerlendirmek ve gerektiğinde yurt dışında incelemelerde bulunmak, faaliyetleri hakkında değerlendirme raporları hazırlamak ve gelişmeler konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmek,

ç) Yürürlükteki mevzuat ile Avrupa Birliği Müktesebatı arasındaki uyumu araştırmak ve hükümete öneride bulunmak,

d) Avrupa Birliği kurumları ile diğer üye ve aday ülke parlamentoları ve ilgili komisyonlarla ilişkileri yürütmek,

e) Avrupa Birliği ile ilgili konularda Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına ilişkin gerekli bilgi ve belgeleri temin etmek,

f) Kamuoyunu bilgilendirici çalışmalar ve etkinlikler yapmak.

Komisyonun yetkileri

MADDE 4- (1) Komisyon, görevleri ile ilgili olarak, merkezi yönetimden, mahalli idarelerden, üniversitelerden ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlardan bilgi ve belge istemek ve ilgililerini çağırıp dinlemek yetkisine sahiptir.

(2) Komisyon gerekli gördüğünde uygun bulacağı uzmanların bilgilerine başvurabilir. Ankara dışında ve yurt dışında da çalışabilir.

Komisyonun havale

MADDE 5- (1) Doğrudan Avrupa Birliği Müktesebatı ile uyum sağlamak amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş olan kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnameler, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından Avrupa Birliği İşleri Komisyonuna havale edilir.

(2) Komisyonun, tali komisyon olarak görüş bildirdiği konularda, Avrupa Birliği Müktesebatına açıkça aykırılık olduğunu bildirmesi halinde, esas komisyon bu görüşe uyar.

(3) Komisyon, kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnameleri sadece Avrupa Birliği Müktesebatına uyum yönünden inceler.

Karar yeter sayısı

MADDE 6- (1) Avrupa Birliği İşleri Komisyonu üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Görev yollukları

MADDE 7- (1) Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurt içi ve yurt dışı görevlendirmelere ait giderler, Komisyon Başkanının teklifi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının onayı ile 10/2/1954 tarih ve 6245 sayılı Harcıral Kanunu hükümlerine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçesinden karşılanır.

Uygulanacak içtüzük

MADDE 8 - (1) Avrupa Birliği İşleri Komisyonu çalışmalarında, bu kanund açıklik olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

Avrupa Birliği İşleri Müdürlüğü

MADDE 9- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğine bağlı bir Avrupa Birliği İşleri Müdürlüğü kurulmuş ve 13/10/1983 tarih ve 2919 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanununun 2nci maddesinin üçüncü fıkrasının (A) bendinin (1) numaralı alt bendine “(c) Bütçe Müdürlüğü” ibaresinden sonra gelmek üzere “(ç) Avrupa Birliği İşleri Müdürlüğü” ibaresi eklenmiştir.

(2) Müdürlükte görevlendirilecek müdür, müdür yardımcısı, uzman ve uzman yardımcılarının, Kamu Personeli İngilizce Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından (A) düzeyinde puan veya uluslararası kabul görmüş yabancı dil seviye tespit sınavlarından bu puana denk puan almış olmaları koşulu aranır. Ayrıca Avrupa Birliği resmi dillerinden bir veya birkaçını bilmeleri tercih nedenidir. Müdürlükte, teknik ve idari destek sağlayan yeteri kadar memur ve sekreter istihdam edilir.

(3) Müdürlüğün görevleri şunlardır:

- a) Komisyona her türlü idari desteği sağlamak,
- b) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nca Komisyona havale edilen kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnameleri incelemek ve Komisyona rapor etmek,
- c) Komisyonun Genel Kurula sunacağı raporların taslaklarını hazırlamak,
- ç) Avrupa Birliği kurumlarıyla idari düzeydeki temasları yürütmek,
- d) Avrupa Birliği ve Aday Ülkeler Parlamentoları arasında Avrupa Birliği konularında bilgi paylaşımıyla ilgili her türlü çalışmada bulunmak,
- e) Komisyon üyelerinin yurt dışı seyahatlerinde destek hizmetlerini ifa etmek.
- f) Türkiye Büyük Millet Meclisindeki diğer birimlerin Avrupa Birliği ile ilgili faaliyetlerde koordinasyon sağlamak

(4) Bu maddeye istinaden, 18/10/1983 tarih ve 2919 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanununun kadro cetvellerine, ekli (1) sayılı cetvelde sınıf, unvan, derece ve sayısı gösterilen kadrolar eklenmiştir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 10- (1) 15/4/2003 tarihli ve 4847 sayılı Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 4847 sayılı Kanunla kurulan, Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun mevcut üyeleri ile başkan, başkan vekilleri, sözcü ve katibi, herhangi bir seçime gerek olmaksızın bu Kanunla

kurulan Avrupa Birliği İşleri Komisyonunun üyesi, başkanı, başkan vekilleri, sözcü ve katibi olurlar.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) 22nci yasama döneminin sonuna kadar Karma Parlamento Komisyonu, görevlerini, mevcut başkanı, başkan vekilleri ve işbu kanunla seçilmiş üyeleriyle yürütür.

Yürürlük

MADDE 11- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12- (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Teklifin “amaç” başlıklı 1 inci maddesiyle, Avrupa Birliği İşleri Komisyonunun kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esasları düzenlenmektedir. Ayrıca Avrupa Birliği ile ilgili gelişmeleri izleyecek ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş olan kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnameleri Avrupa Birliği Müktesebatına uyumu açısından inceleyecek olan Avrupa Birliği İşleri Komisyonuna, esas komisyon olma imkanı da getirilmektedir.

MADDE 2- Teklifin 2nci maddesiyle Komisyonun; kuruluşu düzenlenmiş, siyasi parti grupları ile bağımsızların komisyonda nasıl temsil edilecekleri tanımlanmış ve AB İşleri Komisyonu üyelerinin aynı zamanda Karma Parlamento Komisyonu üyeleri olmaları imkanı tanınarak Karma Parlamento Komisyonu'nun da görevlerini yürüteceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 3- Teklifin 3üncü maddesiyle, Avrupa Birliği İşleri Komisyonunun görevleri düzenlenmektedir.

MADDE 4- Teklifin 4üncü maddesiyle, Avrupa Birliği İşleri Komisyonunun yetkileri düzenlenmektedir.

MADDE 5- Teklifin 5inci maddesiyle, Avrupa Birliği Müktesebatına uyumunu sağlamak amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş olan kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnamelerin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nca Avrupa Birliği İşleri Komisyonu'na havale edileceği hükme bağlanmıştır. Madde ile, kanun tasarı, teklif ile kanun hükmünde kararnamelerin diğer ihtisas komisyonlarının incelemesine tabi tutulduktan sonra Komisyona gelmesi de amaçlanmaktadır. Bu yapılmadığı takdirde, diğer ihtisas komisyonların yaptığı değişikliklerin, kanun tasarı ve teklif ile kanun hükmünde kararnameleri, AB Müktesebatı'na uyumsuz hale getirip getirmediği incelenemeyecek ve sonucunda tekrardan yeni bir yasa değişikliğine ihtiyaç olabilecektir.

MADDE 6- Teklifin 6ıncı maddesiyle, Avrupa Birliği İşleri Komisyonunun toplantı ve karar yeter sayısı düzenlenmektedir.

MADDE 7- Teklifin 7inci maddesiyle, Avrupa Birliği İşleri Komisyonunun çalışmalarıyla ilgili yurt içi ve yurt dışı görevlendirmelere ait giderlerin nasıl karşılanacağı düzenlenmektedir.

MADDE 8- Teklifin 8inci maddesiyle, Avrupa Birliği İşleri Komisyonunun çalışmalarında bu kanunda açıklık olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğü hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

MADDE 9- Teklifin 9uncu maddesiyle, Komisyona sekreteryaya desteği vererek idari işlerin daha etkin bir biçimde yürütülmesini sağlamak amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Genel Sekreter Yasama Hizmetleri Yardımcısına bağlı bir Avrupa Birliği İşleri Müdürlüğü kurulmuş, müdürlükte görevlendirilecek müdür, müdür yardımcısı, uzman ve uzman yardımcılarının işe alım koşulları sayılmış ve Avrupa Birliği İşleri Müdürlüğü'nün kurulması sebebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanununda gerekli değişikliğin yapılması amaçlanmıştır.

MADDE 10- Teklifin 10uncu maddesiyle, Avrupa Birliği İşleri Komisyonu Kanununun yürürlüğe girmesiyle, 15/4/2003 tarihli ve 4847 sayılı Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kanununun yürürlükten kaldırılacağı hükme bağlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- Teklifin geçici 1inci maddesiyle, AB İşleri Komisyonu Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihte, AB Uyum Komisyonunun mevcut üyeleri ile başkan, başkan vekilleri, sözcü ve katibi, herhangi bir seçim gerek olmaksızın bu kanunla kurulan Avrupa Birliği İşleri Komisyonunun üyesi, başkanı, başkan vekilleri, sözcü ve katibi olacakları hükme bağlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 2- Teklifin geçici 2nci maddesiyle, Karma Parlament Komisyonu, görevlerini, mevcut başkanı, başkan vekilleri ile 22nci yasam döneminin sonuna kadar bu Kanunla seçilmiş üyeleriyle yürüteceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 11- Yürürlük maddesidir.

MADDE 12- Yürütme maddesidir.

